1958 Banka Hissesinin Değeri

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 11. Hukuk Dairesi	24.04.2024	Onama

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2022/7087	2024/3218	4603 s. Kanun geçici 9 (5615 s. Kanun 27), HMK 369-371

ÖZET

Muris 1958 ve 1964'te 3.200 ETL'lik banka hissesi almış, bedelli artırımlara katılmamıştı; paylar 32 adet, 32 TL olarak kayıtlıydı. Mirasçının alım gücü ve sermaye oranına göre pay tespiti istemi, YTL intibakı kanunla düzenlendiğinden reddedildi; Yargıtay onadı.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/eski-banka-hissesinin-guncel-degeri-2024-3218/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

11. Hukuk Dairesi 2022/7087 E. , 2024/3218 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 12. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2020/502 Esas, 2022/1386 Karar

HÜKÜM : Esastan ret

İLK DERECE MAHKEMESİ : İstanbul Anadolu 3. Asliye Ticaret Mahkemesi

SAYISI : 2015/823 E., 2019/685 K.

Taraflar arasındaki banka hisse senetlerinin güncel değerinin tespiti davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın reddine karar verilmiştir.

Kararın davacı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince başvurunun esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin

kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; davacının miras bırakanı ...'ın 1987 yılında vefat ettiğini, murisin ölümünden çok uzun süre sonra davacının miras bırakanın eşyaları arasında Türkiye Halk Bankası A.Ş. tarafından düzenlendiği anlaşılan 02.02.1972 tarihli bir yazı bulunduğunu, bu yazıya istinaden banka ile iletişime geçtiğini, davalı banka tarafından yapılan bilgilendirme sonrasında kaydi işlemlerin yapılması için yapılan başvuru sonucu davalı bankaca pay defterlerinde adına kayıtlı 32 adet ve 32- TL itibari değerli hisse senedi bulunduğu ve 29.12.2014 tarihinde Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş nezdinde ... nolu yatırım hesabına aktarıldığının iletildiğini, miras kalan çok eski tarihli 3,200- ETL'lik hisse senetlerinin güncel değerinin hakkaniyete uygun bir şekilde tespit edilmesi gerektiğini, davalı banka tarafından 1958 ve 1964 yıllarının 3.200- ETL'sinin şuanki değerini 32 TL olarak belirlenmesinin açıkça davacının hakkının zayi olmasına neden olduğunu, hisse senetlerinin şu anki değeri belirlenirken, hisse senetlerine ödenen meblağın bankadan satın alındığı tarihteki alım gücünün ve hisse senetlerinin satın alındığı dönemde şirket toplam sermayesinin yüzde kaçına isabet ettiğinin tespit edilmesi ve davacıya tespit edilecek miktarı oranında pay verilmesi gerektiğini ileri sürerek davacı ...'in bankadaki pay miktarının tespiti ile tespit edilecek pay miktarının müvekkil adına tesciline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; davalı banka pay deflerinde, 0l.0l.1958 ve 25.11.1964 tarihlerinde alınan ve 29.12.2014 tarihine kadar ... adına kayıtlı iken ... varisinin başvurusu ile 29.12.2014 tarihinde ... adına devir edilen toplam 32 TL nominal değerli hisse senedi bulunduğunu, ...'ın hisse senetlerini aldığı 1958 tarihinde davalı bankanın TTK hükümlerine göre faaliyet gösteren A.Ş. statüsünde olduğunu, bu dönemde banka sermayesi içerisinde küçük hissedar olarak adlandırılanların büyük paya sahipken, zaman içerisinde gerçekleştirilen sermaye artırımlarında rüçhan haklarını kullanmamaları, sermaye artırımlarını Hazinenin karşılaması nedeniyle hissedar grubunun pay oranının giderek azaldığının, davalı bankanın hiç bedelsiz sermaye artırımı yapmadığını, yapılan sermaye artırımlarının tamamının bedelli olduğunu, müteveffanın rüçhan hakkını kullanarak bedelli sermaye artırımına katılmadığını, söz konusu hissenin nominal değerinde bir artış olmadığını, müteveffa ...'ın banka sermayesi içerisindeki payının 1964 yılında 3.200- ETL payının %(0,0032) olduğunu, söz konusu hissenin yeniden değerlemesinin mümkün olmadığını ileri sürerek davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile gerek ilk heyetin hazırladığı kök ve ek raporu gerekse ikinci bilirkişi heyetinin hazırladığı raporun usul ve yasaya uygun olduğu, denetime ve hüküm kurmaya elverişli olduğu, mevcut haliyle pay defterinde davacının hissesi zaten 32 adet ve 32 TL nominal değerinde kayıtlı olduğu nazara alınarak davacının koşulları olmayan hissesinin güncellenmiş değerinin tespiti davasının reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. İstinaf Sebepleri

Davacı vekili istinaf dilekçesinde özetle; murise ait hisse senetleri; 1958 ve 1964 tarihleri arasında satın alındığı, hisse senetlerinin o tarihlerdeki değeri 3.200-ETL olduğunu, davalı bankanın hisse senetlerinin değerini son derece afaki olarak 32 TL olarak güncelleyerek kaydileştirme işlemini bu bedel üzerinden yaptığını, söz konusu meblağın YTL karşılığının enflasyon, altın, döviz, asgari ücret gibi değerleme yöntemleriyle yapılmasının mümkün olduğunu, hisse senetlerinin YTL'na dönüştürülmesi işleminin 5615 Sayılı Kanuna uygun olduğu belirtilsede, bu kanunun çok eski tarihli hisse senetlerine de uygulanmasının hakkaniyete aykırı sonuçlar doğuracağı, davacı müvekkilinin temel insan haklarından birisi olan mülkiyet hakkı kapsamında yer alan hissesinin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne ve T.C Anayasası'na aykırı şekilde elinden alındığını belirterek kararın kaldırılmasını ve davanın kabulüne karar verilmesini talep etmiştir.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davacı murisi tarafından 1958 yılında 1.200 ETL tutarında hisse ve 1964 yılında 2.000 ETL tutarındaki hisse senedi alındığı, davalı banka tarafından 1968, 1969, 1979, 1983, 1986, 1989, 1992, 1993, 1995,1997, 1999 ve 2001 yıllarında bedelli sermaye artırımları yapıldığı, murisin bedelli artırımlara katılmadığı hususunun sabit olduğu, 5615 sayılı Kanun'un 27 inci maddesi ile 4603 sayılı T.C Ziraat Bankası A.Ş, ,Türkiye Halk Bankası AŞ, ve Türkiye Emlak Bankası A.Ş. Kanunu'na eklenen; geçici madde 9 Türkiye Halk Bankası'nın ödenmiş sermayesini oluşturan hisselerin 97272004 tarihli ve 5274 sayılı Türk Ticaret Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamında Yeni Türk Lirasına intibakını sağlamak üzere; ödenmiş sermaye içerisinde Özelleştirme İdaresi Başkanlığı dışındaki hissedarlara ait 100-TL itibari değerli hisse senetleri: -1-YTL itibari değerli 1 adet, 500 -eTL itibari değerli hisse senetleri: 1-YTL itibari değerli 5 adet ve 1.000-eTL itibari değerli hisse senetleri; 1-YTL itibari değerli 10 adet hisse senedine tamamlanır. Bu tamamlama işlemi, banka sermayesi artırılmaksızın, Özelleştirme İdaresi Başkanlığının hisselerinin yeteri miktarda devri yoluyla bedelsiz olarak yapılır. Ayrıca, Özelleştirme İdaresi Başkanlığının farklı itibari değerlerdeki hisseleri 1-YTL itibari değerli hisselere çevrilir. Bu şekilde yapılacak tamamlama işlemleri, bankanın hisse senetleri Pay Defterine işlenir. Türk Ticaret Kanununun nama yazılı hisse devirlerine ilişkin hükümleri uygulanmaz." hükmünü ihtiva etmekte olduğu, buna göre YTL geçiş döneminde davalı bankanın hisse senetlerinin yeni dönemde ne şekilde güncelleneceği kanun ile düzenlenmiş olup , yeniden değerlenen hisse senetlerinin güncel durum itibari ile 32 adet ve itibari değerinin 32 TL olarak belirlendiği ayrıca alındığı tarihden sonra değişen ekonomik koşullara göre değer tesbiti isteminin yasal dayanağı olmadığından davanın reddine karar verilmesinde isabetsizlik olmadığı gerekçesiyle davacının istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davacı vekili temyiz dilekçesinde özetle; istinaf dilekçesinde ileri sürdüğü sebepleri tekrarlayarak kararın bozulmasını istemiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, banka hisse senetlerinin güncel değerinin tespiti istemine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 369 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 370 ve 371 inci maddeleri.

3. Değerlendirme

1.Bölge Adliye Mahkemelerinin nihai kararlarının bozulması 6100 sayılı Kanun'un 371 inci maddesinde yer alan sebeplerden birinin varlığı hâlinde mümkündür.

2.Temyizen incelenen karar, tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dayandıkları belgelere, uyuşmazlığa uygulanması gereken hukuk kuralları ile hukuki ilişkinin nitelendirilmesine, dava şartlarına, yargılama ve ispat kuralları ile kararda belirtilen gerekçelere göre usul ve kanuna uygun olup davacı vekilince temyiz dilekçesinde ileri sürülen nedenler kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının 6100 sayılı Kanun'un 370 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca ONANMASINA,

Aşağıda yazılı temyiz giderinin temyiz edene yükletilmesine,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

24.04.2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.